

Sydnärkes överförmyndarnämnd
overformyndaren@kumla.se

Inspektion av Sydnärkes överförmyndar- nämnd år 2026

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen i Örebro län har efter inspektion funnit anledning att påpeka följande;

- Specifikation av övriga utgifter saknas i en av de granskade akterna.
- De granskade uttagsmedgivandena avseende uttag av omyndigs överförmyndarspärtrat konto innehåller inte en motivering och saknar hänvisning till bestämmelsen i föräldrabalken.

Beskrivning av Länsstyrelsens inspektion

Den 11 juni 2026 genomförde Länsstyrelsen en inspektion av Sydnärkes överförmyndarnämnd. Inom ramen för inspektionen har Länsstyrelsen granskat överförmyndarnämndens register, som ska föras enligt 9 § förmynderskapsförordningen (1995:379), samt 10 slumpmässigt utvalda akter. Längst bak i protokollet finns information om vilka akter som granskats. Nämnden har även fått svara på ett antal frågor rörande verksamhetsåret.

Vid inspektionen närvarade enhetschef Sofia Wentzell. Från Länsstyrelsen närvarade Emma Garpenholt och Jenny Spector.

Länsstyrelsens ska under tillsynsåret 2026 särskilt kontrollera nämndens granskning av ospecificerade poster i redovisningshandlingar, handläggning vid byte av ställföreträdare och inkomna klagomål mot ställföreträdare samt uppföljning av uttagsmedgivanden från omyndigas spärrade bankkonton.

Överförmyndarnämnden har fått yttra sig över ett protokollsutkast.

I protokollet tar vi upp de ärenden där vi haft något att anmärka på.

Uppföljning av föregående protokoll

Av protokoll från inspektionen för år 2025 (dnr 10001–2025) framgår att Länsstyrelsen i Örebro län riktade kritik mot Sydnärkes överförmyndarnämnd då det av uttagsmedgivandena/besluten avseende uttag av omyndigs överförmyndarspärtrat konto inte framgick vilka föreskrifter som tillämpats samt vilka omständigheter som varit avgörande för beslutet i enlighet med 32 § förvaltningslagen (2017:900).

Utöver detta påpekade Länsstyrelsen att nämnden ska dokumentera de åtgärder som vidtagits så att det genom dagboksbladet går att följa vad som hänt i akten avseende byte av ställföreträdare.

Nämnden ska, inför uttag från omyndigs överförmyndarspärtrade konto vid inköp av fordon, även kontrollera vem som ska stå för kostnader kopplade till fordonet och efteråt kontrollera att den underårige står som ägare på fordonet.

Vid årets inspektion uppgav enhetschefen att verksamheten har ändrat rutiner och arbetssätt utifrån fjolårets inspektion. Rutinen *Byte av ställföreträdare* har uppdaterats och av den framgår att lämplighetsprövning av tilltänkt ställföreträdare alltid ska dokumenteras oavsett om det är en ny eller erfaren ställföreträdare.

Även rutinen *Uttag från omyndigs överförmyndarspärtrat konto* har uppdaterats och av den framgår att uttagsmedgivandet ska innehålla en motivering och laghänvisning.

Utöver ovanstående informerar enhetschefen att överförmyndarkansliet fick en utökning av personalbudget 2026 från 6,5 till 7 tjänster samt att nämnden har en ny ordförande.

Granskade akter

Akterna som granskats har avsett förvaltarskap, godmanskap och förmyndarskap och har granskats i enlighet med de nationellt framtagna fokusområdena. Granskning sker av förhållanden som inträffat de senaste två åren om inget annat anges nedan. Vid granskningen har följande noterats.

Granskning av ospecificerade poster i redovisningshandlingar

Akt 8125

Årsräkningen för 2024 är granskad utan anmärkning.

Årsräkningen för 2025 är inkommen men var vid tidpunkt för Länsstyrelsens inspektion inte granskad.

Akt 7440

I årsräkningen för 2024 finns en post om 24 340,65 kronor angiven som "övriga uppgifter". Posten är inte granskad och verifikation 14, som hänvisas till i årsräkningen, saknas i akten.

Årsräkning för 2025 är inkommen men var vid tidpunkt för Länsstyrelsens inspektion inte granskad.

Akt 8466

Årsredovisning för 2025 är inte granskad vid tidpunkt för inspektionen.

Länsstyrelsens bedömning

Vid granskningen ankommer det på överförmyndarnämnden att bedöma om redovisade poster är rimliga och om de upptagna utgifterna gått till huvudmannens uppehälle eller nytta i övrigt. Om ospecificerade utgifter anges i årsräkningen måste det utredas vad dessa poster innehåller och vid behov kan det bli aktuellt att begära in ytterligare underlag eller en förklaring.

JO har i ett avgörande (JO 1202–2008) påtalat att om det i redovisningshandlingar finns klumpsummor eller anteckningar som bankomatuttag, girobetalningar och liknande bör dessa specificeras direkt i årsräkningen, alternativt i en bilaga till denna. Om ställföreträdaren hänvisar till en bilaga där ospecificerade poster sedan specificerats behöver bilagan hanteras som en del av redovisningshandlingen. Bilagan bör därför sparas och fästas på lämpligt vis till handlingen.

Sydnärkes överförmyndarnämnd har i sitt yttrande skrivit att rutinen gällande granskning av ospecificerade poster är att dessa ska specificeras i en separat bilaga till årsräkningen alternativt att verifikationer för de ospecificerade posterna sparas tillsammans med redovisningen.

Nämnden bedömer att det rör sig om ett enskilt förbiseende i akt 7440 där denna rutin inte har följts. Verksamheten kommer att vidta åtgärder för att säkerställa att rutinen efterlevs så att misstag som detta inte upprepas.

Med hänvisning till ovanstående är Länsstyrelsens sammantagna bedömning att det som framkommit vid granskningen stannar vid ett påpekande.

Handläggning vid byte av ställföreträdare

Akt 7030 och akt 3291

Akterna är granskade utan anmärkning.

Handläggning av inkomna klagomål mot ställföreträdare

Akt 6899 och akt 116

Akterna är granskade utan anmärkning.

Uppföljning av uttagstillstånd från omyndigas överförmyndarspärade konton

Akt 7809

Den 12 februari 2025 inkom en ansökan om uttag om 3 890 kronor plus 99 kronor (dnr 91). Ansökan avsåg inköp av en datorstol plus frakt.

Den 22 maj 2025 inkom en ansökan om uttag om 5 000 kronor (dnr 98). Ansökan avsåg inköp av plåtdelar till 3D-printade grävmaskiner.

Uttagsmedgivandena i ovan nämnda uttag (dnr 92 och 99) har inte motiverats utifrån kraven i 12 kap. 4 § föräldrabalken.

Uttagsmedgivandena saknar även hänvisning till bestämmelsen i föräldrabalken.

Den 9 november 2025 inkom en ansökan om uttag om 800 kronor (dnr 101). Ansökan avsåg inköp av två munstycken till 3D skrivare.

Den 11 november 2025 inkom en ansökan om uttag om 1 200 kronor (dnr 102). Ansökan avsåg inköp av dataspel.

Den 17 november inkom en ansökan om uttag om 6 000 kronor (dnr 105). Ansökan avsåg inköp av en datorstol.

Uttagsmedgivandena i ovan nämnda uttag (dnr 103, 104 och 106) har motiverats utifrån kraven i 12 kap. 4 § föräldrabalken men saknar hänvisning till bestämmelsen i föräldrabalken.

Den 3 januari 2026 inkom en ansökan om uttag om 2 790 kronor (dnr 112). Ansökan avsåg inköp av hörlurar.

Den 16 mars inkom en ansökan om uttag om 6 850 kronor (dnr 119). Ansökan avsåg inköp av en gamingstol.

Uttagsmedgivande i ovan nämnda uttag (dnr 112 och 119) är motiverade utifrån kraven i 12 kap. 4 § föräldrabalken. De innehåller även en hänvisning till bestämmelsen i föräldrabalken.

Akt 6410

Den 5 september 2025 inkom en ansökan om uttag om 26 000 kronor. Ansökan avsåg betalning av AM-körkort och inköp av moped.

Uttagsmedgivandet (dnr 87) är inte motiverat utifrån kraven i 12 kap. 4 § föräldrabalken. Uttagsmedgivandet saknar även hänvisning till bestämmelsen i föräldrabalken.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 32 § förvaltningslagen ska ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt, förutom i vissa undantagssituationer, innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Utifrån den inspektion som genomfördes 2025 kan Länsstyrelsen konstatera att Sydnärkes överförmyndarnämnd ändrat sina rutiner. I rutinen *Uttag från omyndigs överförmyndarspärade konto* framgår att uttagsmedgivandet ska innehålla en motivering och en laghänvisning. Detta syns även i de akter som Länsstyrelsen granskat under årets inspektion.

Sydnärkes överförmyndarnämnd har i sitt yttrande framfört att efter föregående års inspektion har rutinerna ändrats på så sätt att det nu framgår att uttagsmedgivanden ska innehålla motivering och laghänvisning. Som framgår av de granskade akterna har dessa rutiner följts efter att nämnden i november 2025 tog del av Länsstyrelsens tillsynsprotokoll och vidtog åtgärder för

att uttagsmedgivanden skulle hanteras korrekt.

Med hänvisning till ovanstående är Länsstyrelsens sammantagna bedömning att det som framkommit vid granskningen stannar vid ett påpekande.

De som medverkat i ärendet

Protokollet har upprättats av handläggare Jenny Spector och justerats av länsjurist Emma Garpenholt.

Kopia till

Sydnärkes överförmyndarnämnd ska tillställa kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och revisorerna i respektive kommun inspektionsprotokollet.

Justitieombudsmannen, JOkansli2@jo.se